

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Asia: Lausuntopyyntö: luonnos valtioneuvoston asetukseksi maakaasun toimitusten selvityksestä ja mittauksesta

Viite: TEM/1062/03.01.02/2019

Suomen Omakotiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suomen Omakotiliitto on maamme pientaloasukkaiden ja vapaa-ajan asunnon omistajien valtakunnallinen edunvalvonta- ja palvelujärjestö. **Omakotiliittoon kuuluu 250 vapaaehtoisvoimin toimivaa omakotiyhdistystä ja vapaa-ajan asukkaiden yhdistystä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on 74.000 jäsentä.** Omakotiliitto on maamme 1,1 miljoonan pienkiinteistön omistajien ja 2,7 miljoonan asukkaan asialla. Lisäksi liitto ajaa maamme lähes 500.000 vapaa-ajan asunnon omistajien etua.

Tausta

Maakaasumarkkinalaki (587/2018) avaa Suomen maakaasumarkkinat kilpailulle 1.1.2020 alkaen. Samanaikaisesti Suomi muodostaa yhteisen maakaasumarkkina-alueen Viron ja Latvian kanssa. Maakaasumarkkinoiden avaamisen yhteydessä Suomi luopuu maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin 2009/73/EY poikkeuksista ja alkaa soveltaa EU:n maakaasun sisämarkkinalainsäädäntöä kokonaisuudessaan.

Valtioneuvoston asetuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset maakaasumarkkinoiden osapuolten tasevastuun järjestämisestä, maakaasun toimituksia koskevista ilmoituksista ja maakaasun toimittajan vaihtamisesta, taseselvityksestä sekä maakaasun toimitusten mittauksesta 1.1.2020 kilpailulle avattavilla maakaasumarkkinoilla.

YLEISET KOMMENTIT ASETUSLUONNOKSEEN KOKONAISUUTENA JA PYKÄLÄEHDOTUKSIIN

Omakotiliiton mielestä asetusluonnos on tarkoituksenmukainen. Asetusluonnoksessa on arvioitu, että kotitalouksista noin 27 000 hyödyntää maakaasua ja näistä ruoanlaittoon maakaasua käyttää 21 900 kotitaloutta. Gasum arvioi, että maakaasua hyödyntää noin 30.000 kotitaloutta. Liitto on kuitenkin hyvin huolestunut niistä 5 100 kotitaloudesta, joiden kodin lämmitysmuotona on maakaasu. Lämmitys on kuitenkin välttämättömyyshyödyke ja lämmitystavan muutos edellyttää useimmiten merkittäviä kustannuksia. Asetuksen muistiossa vaikutusten arvioinnissa todetaan, ”*Maakaasun toimitusten kilpailuun perustuvien markkinoiden edellyttämien rakenteiden luominen aiheuttaa lisäkustannuksia myös maakaasun käyttäjille*”. Lämmitys on Suomessa kallista ja lämmityksen osuus kotitalouksien asumismenoista on kuitenkin jo nyt yli 50 prosenttia. Ongelmaa korostaa se, ettei kotitalouksilla ole välttämättä etäluettavaa mittaria, joka mahdollistaa kotitalouksien osallistumisen kilpailuille markkinoille. **Omakotiliitto pitää välttämättömänä, että Energiavirasto valvoo tehostetusti pykälän 32 sääntelyn ”Jakeluverkonhaltijan tulee loppukäyttäjän tai vähittäismyyjän erillisestä tilauksesta tarjota tämän käyttöön mittauslaitteisto, joka mahdollistaa loppukäyttäjän tai vähittäismyyjän asiakkaan käyttöpaikan muuttamisen päivittäin luettavaksi käyttöpaikaksi.” toteutumista ja mittarin ja sen asennuksen kustannusten kohtuullisuutta.**

Maakaasumarkkinalakiin (587/2017) on kirjattu ns. 15 % korotuskatto maakaasun siirron ja jakelun hintakorotusten hillitsemiseksi. Kuten sähkön siirron puolella on havaittu, on säädetty korotuskatto kohtuuton ja näin ollen **on erittäin keskeistä myös laskea merkittävästi maakaasun siirron ja jakelun niin sanottua korotuskattoa** samassa yhteydessä, kun sähkömarkkinalakia tullaan muuttamaan hallitusohjelman mukaisesti sähkön siirtomaksujen osalta. Omakotiliitto esittää, että korotus saa olla enintään 3 % vuodessa.

Lisäksi **Omakotiliitto edellyttää, että Eduskunnan tulee seurata maakaasumarkkinoiden avautumista kilpailuille, sääntelyn täytäntöönpanoa ja erityisesti maakaasun hintatason kohtuullisuutta kuluttajille.** Olennaista on kaasumarkkinoiden avautuessa kilpailusta saatava hyöty, kuten muualla Euroopassa on tapahtunut, näkyy loppukuluttajillakin alenevana kaasun hintana.

kunnioittavasti
Suomen Omakotiliitto ry

Ari Rehnfors
puheenjohtaja

Kaija Savolainen
toiminnanjohtaja